

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

25 10 2023

м. Київ

№ 1304

Про затвердження Державного освітнього стандарту з професії «Лісник» та визнання таким, що втратив чинність, наказу Міністерства освіти і науки України від 09.09.2014 № 1024

Відповідно до статті 32 Закону України «Про освіту», статті 32 Закону України «Про професійну (професійно-технічну) освіту», підпункту 15 пункту 4 Положення про Міністерство освіти і науки України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 р. № 630, враховуючи листи-погодження Міністерства економіки України від 05.10.2023 № 4703-03/53737-03 та Спільного представницького органу сторони роботодавців на національному рівні від 04.08.2023 № 23-2-331,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Державний освітній стандарт з професії «Лісник», що додається.
2. Установити, що стандарт, зазначений у пункті 1 цього наказу, упроваджується в освітній процес з 01 вересня 2024 року.
3. Директорату професійної освіти (Шумік І.) надавати закладам професійної (професійно-технічної) освіти методично-консультативну допомогу з питань упровадження цього стандарту.
4. Визнати таким, що втратив чинність, наказ Міністерства освіти і науки України від 09 вересня 2014 р. № 1024 «Про затвердження державного стандарту професійно-технічної освіти з професії «Лісник».
5. Департаменту забезпечення документообігу, контролю та інформаційних технологій (Єрко І.) у встановленому порядку зробити відмітку у справах архіву.
6. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації Завгороднього Д.

Міністр

Оксен ЛІСОВИЙ

Міністерство освіти і науки України

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства освіти і науки України
від «25» 10 2023 № 1304

Державний освітній стандарт

6141. А. 02.10-2023

Професія: Лісник

Код: 6141

Професійна кваліфікація: Лісник

Освітня кваліфікація: кваліфікований робітник

Рівень освітньої кваліфікації: другий (базовий)

Видання офіційне
Київ – 2023

Відомості про авторський колектив розробників

1	Наталія САМОЙЛЕНКО	директор Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Сумській області, керівник робочої групи
2	Віктор СКИБА	заступник директора з методичної роботи Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Сумській області
3	Тетяна СІКІРНІЦЬКА	методист Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Сумській області
4	Олександр БОГУСЛАВЕЦЬ	головний лісничий Державне підприємство «Лебединський Агролісгосп»
5	Степан ГЛЕМБИЦЬКИЙ	викладач професійно-теоретичної підготовки Державного професійно-технічного навчального закладу «Зноб-Новгородський професійний аграрний ліцей»
6	Вікторія ДЕМЧЕНКО	викладач спецтехнології Державного навчального закладу «Сновське вище професійне училище лісового господарства»
7	Сергій ЗАЙЦЕВ	викладач професійно-теоретичної підготовки Державного професійно-технічного навчального закладу «Лебединське вище професійне училище лісового господарства»
8	Олександр ЗАЯЦЬ	майстер виробничого навчання Державного професійно-технічного навчального закладу «Лебединське вище професійне училище лісового господарства»
9	Олександр КОРОБКА	майстер лісу Державного підприємства «Лебединське лісове господарство»
10	Олег МАРУХА	лісничий Зноб-Новгородського лісництва Державного підприємства «Свеське лісове господарство»
11	Сергій ОНІЩЕНКО	директор Державного підприємства «Городянське лісове господарство»
12	Олег П'ЯТНИЦЯ	викладач професійно-теоретичної підготовки Державного професійно-технічного навчального закладу «Зноб-Новгородський професійний аграрний ліцей»
13	Ігор ПИЦОЛА	майстер виробничого навчання Державного професійно-технічного навчального закладу «Зноб-Новгородський професійний аграрний ліцей»
14	Олена ХВЕДУК	заступник директора з навчально-виробничої роботи Державного професійно-технічного навчального закладу «Зноб-Новгородський професійний аграрний

		ліцей»
15	Світлана ЦЕБРО	старший майстер Державного професійно-технічного навчального закладу «Лебединське вище професійне училище лісового господарства»
16	Олексій ШЕВКУН	помічник лісничого Зноб-Новгородського лісництва Державного підприємства «Свеське лісове господарство»

I. Загальні положення щодо виконання стандарту

Державний освітній стандарт (далі - Стандарт) з професії 6141 «Лісник» розроблено відповідно до:

законів України «Про освіту», «Про професійну (професійно-технічну) освіту», «Про професійний розвиток працівників», «Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності»;

Положення про Міністерство освіти і науки України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 р. № 630;

Державного стандарту професійної (професійно-технічної) освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20 жовтня 2021 р. № 1077;

методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів професійної (професійно-технічної) освіти за компетентнісним підходом, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 17.02.2021 № 216;

кваліфікаційної характеристики професії 6141 «Лісник», що міститься у Випуску 3 «Лісове господарство і пов'язані з ним послуги» Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників, затвердженому Державним агентством лісових ресурсів України 12.09.2013;

Рамкової програми ЄС щодо оновлених ключових компетентностей для навчання протягом життя, схваленої Європейським парламентом і Радою Європейського Союзу 17 січня 2018 року;

інших нормативно-правових актів.

Стандарт є обов'язковим для виконання усіма закладами професійної (професійно-технічної) освіти, підприємствами, установами та організаціями, незалежно від їх підпорядкування та форми власності, які здійснюють (або забезпечують) підготовку, перепідготовку, підвищення кваліфікації кваліфікованих робітників та видають документи встановленого зразка за цією професією.

Державний освітній стандарт містить:

титульну сторінку;

відомості про авторський колектив розробників;

загальні положення щодо виконання стандарту;

вимоги до результатів навчання, що містять: перелік ключових компетентностей за професією; загальні компетентності (знання та вміння) за професією; перелік результатів навчання та їх зміст;

орієнтований перелік основних засобів навчання.

Структурування змісту Стандарту базується на компетентнісному підході, що передбачає формування і розвиток у здобувача освіти ключових, загальних та професійних компетентностей.

Ключові компетентності у цьому Стандарті корелюються з загальними компетентностями, що набуваються впродовж строку освітньої програми.

Ключові компетентності дають змогу особі розуміти ситуацію, досягати успіху в особистісному і професійному житті, набувати соціальної

самостійності та забезпечують ефективну професійну й міжособистісну взаємодію.

Ключові компетентності набуваються впродовж строку освітньої програми та можуть розвиватися у процесі навчання протягом усього життя шляхом формального, неформального та інформального навчання.

Професійні компетентності дають змогу виконувати трудові функції, швидко адаптуватися до змін в професійній діяльності та є складовими відповідної професійної кваліфікації.

Професійні компетентності визначають здатність особи в межах повноважень застосовувати спеціальні знання, уміння та навички, виявляти відповідні моральні та ділові якості для належного виконання встановлених завдань і обов'язків, навчання, професійного та особистісного розвитку.

Результати навчання за цим стандартом формуються на основі переліку ключових і професійних компетентностей та їх опису.

Освітній рівень вступника: базова або повна загальна середня освіта.

Види професійної підготовки

Підготовка кваліфікованих робітників за професією 6141 «Лісник» може проводитися за такими видами: первинна професійна підготовка, професійне (професійно-технічне) навчання, перепідготовка, підвищення кваліфікації.

Первинна професійна підготовка за професією 6141 «Лісник» передбачає здобуття особою всіх результатів навчання, що визначені Стандартом відповідно до типу та виду обладнання, яке буде задіяно в процесі трудової діяльності.

Стандартом визначені загальні компетентності (знання та вміння) для професії, що в повному обсязі включаються до змісту першого результату навчання при первинній професійній підготовці.

До першого результату навчання при первинній професійній підготовці включаються такі ключові компетентності як «Комунікативна», «Особистісна, соціальна й навчальна компетентність», «Громадянська компетентність», «Цифрова компетентність».

Підприємницьку компетентність рекомендовано формувати на завершальному етапі освітньої програми.

Математична, екологічна та енергоефективна компетентності формуються впродовж освітньої програми в залежності від результатів навчання.

Стандарт встановлює максимально допустиму кількість годин при первинній професійній підготовці для досягнення результатів навчання. Кількість годин для кожного окремого результату навчання визначається освітньою програмою закладу освіти.

Професійне (професійно-технічне) навчання або перепідготовка за професією 6141 «Лісник» передбачає здобуття особою 1-3 результатів навчання, що визначені Стандартом, без вимог до стажу роботи.

Загальні компетентності (знання та вміння), перелік та зміст ключових компетентностей при проведенні професійного (професійно-технічного)

навчання або перепідготовки визначається освітньою програмою в залежності від наявності в особи документів про освіту чи присвоєння кваліфікації, набутого досвіду (неформальна чи інформальна освіта).

Підвищення кваліфікації за професією 6141 «Лісник» проводиться за потреби виробництва, не рідше одного разу на п'ять років відповідно до типу та виду обладнання та виробничих технологій, що є у наявності й будуть задіяні у процесі трудової діяльності.

При організації перепідготовки строк професійного навчання може бути скороченим з урахуванням документів про освіту, набутого досвіду (неформальна чи інформальна освіта) та визначається за результатами вхідного контролю. Вхідний контроль знань, умінь та навичок здійснюється відповідно до законодавства.

Тривалість професійної підготовки встановлюється відповідно до освітньої програми в залежності від виду підготовки та визначається робочим навчальним планом.

Робочі навчальні плани розробляються самостійно закладами професійної (професійно-технічної) освіти, підприємствами, установами та організаціями, погоджуються із роботодавцями, навчально (науково)-методичними центрами (кабінетами) професійно-технічної освіти та затверджуються органами управління освітою.

Освітні програми розробляються на основі Стандарту та затверджуються закладами професійної (професійно-технічної) освіти, визначають зміст навчання відповідно до компетентностей та погодинний розподіл навчального матеріалу.

Орієнтовний перелік основних засобів навчання за професією розроблено відповідно до потреб роботодавців, сучасних технологій та матеріалів.

Після успішного завершення освітньої програми проводиться державна кваліфікаційна атестація, що передбачає оцінювання набутих компетентностей. Поточне оцінювання проводиться відповідно до чинних нормативно-правових актів.

На виробництві навчання завершується проведенням кваліфікаційної атестації.

Заклади професійної (професійно-технічної) освіти організують та здійснюють періодичний контроль знань, умінь та навичок здобувачів освіти, їх кваліфікаційну атестацію. Представники роботодавців, їх організацій та об'єднань можуть долучатися до проведення контролю знань, умінь та навичок здобувачів освіти та безпосередньо беруть участь у кваліфікаційній атестації.

Після завершення навчання кожен здобувач освіти повинен уміти самостійно виконувати всі роботи, передбачені Стандартом, технологічними умовами і нормами, встановленими у галузі.

Навчання з охорони праці проводиться відповідно до вимог чинних нормативно-правових актів з питань охорони праці.

Додаткові теми з охорони праці, що стосуються технологічного виконання робіт, застосування матеріалів, обладнання чи інструментів, включаються до робочих навчальних програм.

До самостійного виконання робіт здобувачі освіти допускаються лише після навчання й перевірки знань з охорони праці.

Кваліфікаційна пробна робота проводиться за рахунок часу, відведеного на виробничу практику. Перелік кваліфікаційних пробних робіт розробляється закладами професійної (професійно-технічної) освіти, підприємствами, установами та організаціями відповідно до вимог кваліфікаційної характеристики, потреб роботодавців галузі, сучасних технологій та новітніх матеріалів.

Критерії кваліфікаційної атестації випускників розробляються закладом професійної (професійно-технічної) освіти разом з роботодавцями.

Порядок присвоєння професійних кваліфікацій та видачі відповідних документів

Порядок проведення кваліфікаційної атестації здобувачів освіти та присвоєння їм кваліфікації визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері трудових відносин, за погодженням із центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері освіти і науки.

Здобувачу освіти, який при первинній професійній підготовці опанував відповідну освітню програму й успішно пройшов державну кваліфікаційну атестацію, присвоюється освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник» та видається диплом кваліфікованого робітника державного зразка.

Особі, яка при перепідготовці та професійному (професійно-технічному) навчанні або підвищенні кваліфікації опанувала відповідну освітню програму та успішно пройшла кваліфікаційну атестацію, видається свідоцтво про присвоєння (підвищення) професійної кваліфікації.

При професійному (професійно-технічному) навчанні за частковими кваліфікаціями (у разі здобуття особою частини компетентностей, визначених стандартом, чи навчання для виконання окремих видів робіт за професією) заклад освіти може видавати документи власного зразка.

Сфера професійної діяльності.

Назва виду економічної діяльності, секції, розділу, групи та класу економічної діяльності та їхній код згідно з Національним класифікатором України ДК 009:2010 «Класифікація видів економічної діяльності»:

Секція А: Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство,

Розділ 02: Лісове господарство та лісозаготівлі

Група 02.1: Лісівництво та інша діяльність у лісовому господарстві

Клас 02.10: Лісівництво та інша діяльність у лісовому господарстві

Умовні позначення : КК – ключова компетентність.

ПК – професійна компетентність.

РН – результат навчання.

II. Вимоги до результатів навчання

2.1. Перелік та опис ключових компетентностей за професією

Умовне позначення	Ключові компетентності	Опис компетентності	
		Знати:	Уміти:
КК 1	Комунікативна компетентність	професійну лексику та термінологію; види документів у професійній діяльності; правила створення документів; правила ведення документації	використовувати професійну лексику та термінологію за професійним спрямуванням при спілкуванні з керівництвом, колегами; слухати та доносити власну думку; користуватися документами у професійній діяльності, створювати та оформляти їх
КК 2	Математична компетентність	правила математичних обрахунків у професійній діяльності	застосовувати математичні розрахунки у професійній діяльності
КК 3	Особистісна, соціальна й навчальна компетентність	особливості роботи в команді, співпраці з іншими командами підприємства; причини і способи розв'язання конфліктних ситуацій у виробничому колективі; підходи до забезпечення сприятливого психологічного клімату в колективі; основні психологічні та моральні вимоги до роботи робітника в лісових господарствах; стрес у роботі робітника в лісових господарствах, способи саморегуляції психічних станів	працювати в команді; відповідально ставитися до професійної діяльності; самостійно приймати рішення; діяти в нестандартних ситуаціях; планувати трудову діяльність; знаходити та набувати нових знань, умінь і навичок; визначати навчальні цілі та способи їх досягнення; оцінювати власні результати навчання, навчатися впродовж життя; дотримуватися культури професійної поведінки в колективі; запобігати виникненню конфліктних ситуацій
КК 4	Громадянська компетентність	основні трудові права та обов'язки працівників; основні нормативно-правові акти у професійній сфері, що регламентують трудову діяльність; положення, зміст, форми та строки укладання трудового договору (контракту), підстави його припинення; соціальні гарантії та чинний	застосовувати знання щодо: основних трудових прав та обов'язків працівників; основних нормативно-правових актів у професійній сфері, що регламентують трудову діяльність; положення, змісту, форм, строку укладання та підстав припинення трудового договору (контракту);

		соціальний захист на підприємстві, зокрема види та порядок надання відпусток; порядок розгляду та способи вирішення індивідуальних та колективних трудових спорів; основи законодавства про захист прав споживачів	соціальних гарантій та чинного соціального захисту на підприємстві, зокрема про види та порядок надання відпусток, порядок оплати лікарняних листів, порядку розгляду та способів вирішення індивідуальних та колективних трудових спорів; дотримуватися законодавства про захист прав споживачів
КК 5	Підприємницька компетентність	поняття «ринкова економіка» та принципи, на яких вона базується; організаційно-правові форми підприємництва в Україні; положення основних документів, що регламентують підприємницьку діяльність; поняття «Бізнес-план»; основні поняття про господарський облік; види та порядок ціноутворення; види заробітної плати; види стимулювання праці персоналу підприємств; порядок ведення обліково-фінансової документації підприємства; порядок проведення інвентаризації; порядок ліквідації підприємства; поняття «конкуренція», її види та прояви; основні фактори впливу держави на економічні процеси (податки, пільги, дотації)	користуватися нормативно-правовими актами щодо підприємницької діяльності; розробляти бізнес-плани
КК 6	Екологічна та енергоефективна компетентність	основи енергоефективності; нормативно-правові акти у сфері енергозбереження; способи енергоефективного використання матеріалів, ресурсів та енергозберігаючого обладнання у професійній діяльності та у побуті; способи енергозаощадження на підприємстві;	раціонально використовувати енергоресурси, витратні матеріали у професійній діяльності та у побуті; використовувати енергоефективне устаткування; дотримуватися екологічних норм у професійній діяльності та в побуті

		нормативно-правові акти в сфері екології; основи раціонального використання, відтворення і збереження природних ресурсів; способи збереження та захисту екології в професійній діяльності та в побуті; правила сортування сміття, утилізації відходів	
КК 7	Цифрова компетентність	інформаційно-комунікаційні засоби, способи їх застосування; способи пошуку, збереження, обробки та передачі інформації у професійній діяльності	використовувати інформаційно-комунікаційні засоби, технології; здійснювати пошук інформації, її обробку, передачу та збереження у професійній діяльності

2.2. Загальні компетентності (знання та вміння) за професією

<p style="text-align: center;">Знати:</p> <p>загальні відомості про професію та професійну діяльність; основні нормативні акти у професійній діяльності; типи, види підприємств лісового господарства; загальні відомості про організацію виробництва на підприємствах лісового господарства; основи ботаніки, дендрології та лісового ґрунтознавства; основи лісового насінництва та виробництва садивного матеріалу; основи практичного лісівництва; загальні правила охорони праці у професійній діяльності; загальні правила пожежної безпеки; загальні правила електробезпеки; причини нещасних випадків на підприємстві; план ліквідації аварійних ситуацій та їх наслідків; правила та засоби надання долікарської допомоги потерпілим у разі нещасних випадків</p>	<p style="text-align: center;">Вміти:</p> <p>застосовувати загальні правила охорони праці у професійній діяльності; застосовувати первинні засоби пожежогасіння; діяти у разі виникнення нещасних випадків чи аварійних ситуацій; використовувати, в разі необхідності, засоби попередження і усунення виробничих, природних непередбачених явищ (пожежі, аварії, повені тощо); надавати долікарську допомогу потерпілим у разі нещасних випадків</p>
---	--

2.3. Перелік результатів навчання
Професійна кваліфікація: лісник
Максимальна кількість годин – 1240

Результати навчання	
РН 1	Здійснювати охорону лісів, стаціонарних пунктів спостереження за лісом, мостів і лісовпорядних знаків та інших об'єктів і майна в закріпленому обході
РН 2	Здійснювати охорону лісів від пожеж
РН 3	Здійснювати охорону лісів від шкідників та хвороб лісу
РН 4	Здійснювати охорону лісів від лісопорушень
РН 5	Допомагати майстру лісу в організації і проведенні лісокультурних робіт
РН 6	Допомагати майстру лісу в організації і проведенні лісогосподарських робіт
РН 7	Проводити заготівлю лісового насіння
РН 8	Проводити роботи побічного користування лісом

2.4. Перелік результатів навчання, професійних і ключових компетентностей

Результати навчання	Компетентності	Опис компетентностей	
		Знати	Уміти
РН 1 Здійснювати охорону лісів, стаціонарних пунктів спостереження за лісом, мостів і лісовпорядних знаків та інших об'єктів і майна в закріпленому обході	ПК 1 Здатність проводити обхід закріпленої ділянки лісу	топографічні, ландшафтні та лісорослинні умови й особливості обходу; розміщення та вимоги до лісогосподарських та лісовпорядних знаків та інших об'єктів і майна в закріпленому обході	вміти користуватись топографічними картами та орієнтуватись на місцевості; вміти виготовляти лісогосподарські та лісовпорядні знаки

	КК 1 Комунікативна компетентність	професійну термінологію; правила спілкування з керівництвом, колегами; норми професійної етики та етикету при спілкуванні; правила створення документів; правила ведення документації	використовувати професійну лексику та термінологію за професійним спрямуванням при спілкуванні з керівництвом, колегами; дотримуватись норм професійної етики та етикету; користуватися документами у професійній діяльності, створювати та оформляти їх
	КК 3 Особистісна, соціальна й навчальна компетентність	особливості роботи в команді, співпраці з іншими командами підприємства; причини і способи розв'язання конфліктних ситуацій у виробничому колективі; підходи до забезпечення сприятливого психологічного клімату в колективі; основні психологічні та моральні вимоги до роботи робітника на лісокультурних (лісогосподарських) роботах; стрес у роботі робітника на лісокультурних (лісогосподарських) роботах, способи саморегуляції психічних станів	працювати в команді; відповідально ставитися до професійної діяльності; самостійно приймати рішення; діяти в нестандартних ситуаціях; планувати трудову діяльність; знаходити та набувати нових знань, умінь і навичок; визначати навчальні цілі та способи їх досягнення; оцінювати власні результати навчання, навчатися впродовж життя; дотримуватися культури професійної поведінки в колективі; запобігати виникненню конфліктних ситуацій
	КК 4 Громадянська компетентність	основні трудові права та обов'язки працівників; основні нормативно-правові акти у професійній сфері, що регламентують трудову діяльність; положення, зміст, форми та строки укладання трудового договору (контракту), підстави його припинення;	застосовувати знання щодо: основних трудових прав та обов'язків працівників; основних нормативно-правових актів у професійній сфері, що регламентують трудову діяльність; положення, змісту, форм, строку укладання

		соціальні гарантії та чинний соціальний захист на підприємстві, зокрема види та порядок надання відпусток; порядок розгляду та способи вирішення індивідуальних та колективних трудових спорів; основи законодавства про захист прав споживачів	та підстав припинення трудового договору (контракту); соціальних гарантії та чинного соціального захисту на підприємстві, зокрема про види та порядок надання відпусток, порядок оплати лікарняних листів, порядку розгляду та способів вирішення індивідуальних та колективних трудових спорів; дотримуватися законодавства про захист прав споживачів
	КК 7 Цифрова компетентність	інформаційно-комунікаційні засоби, способи їх застосування; способи пошуку, збереження, обробки та передачі інформації у професійній діяльності	використовувати інформаційно-комунікаційні засоби, технології; здійснювати пошук інформації, її обробку, передачу та збереження у професійній діяльності
РН 2 Здійснювати охорону лісів від пожеж	ПК 1 Здатність своєчасно виявляти лісові пожежі та повідомляти посадових осіб вищого рівня	загальні відомості про лісові пожежі, класифікацію лісових пожеж; причини виникнення лісових пожеж; знати правила пожежної безпеки в лісах; організація наземного виявлення осередків лісових пожеж; порядок інформування особи вищого рівня	вести наземне патрулювання; користуватись топографічними картами та орієнтуватись на місцевості; своєчасно виявити лісову пожежу та повідомити посадову особу вищого рівня
	КК 6 Екологічна та енергоефективна компетентність	основи енергоефективності; нормативно-правові акти у сфері енергозбереження; способи енергоефективного використання матеріалів, ресурсів та енергозберігаючого обладнання у професійній діяльності	раціонально використовувати енергоресурси, витратні матеріали у професійній діяльності та в побуті; використовувати енергоефективне устаткування; дотримуватися екологічних норм у професійній діяльності та в побуті

		<p>та в побуті; способи енергозаощадження на підприємстві; нормативно-правові акти в сфері екології; основи раціонального використання, відтворення і збереження природних ресурсів; способи збереження та захисту екології в професійній діяльності та в побуті; правила сортування сміття, утилізації відходів</p>	
	<p>ПК 2 Здатність брати участь у гасінні лісових пожеж</p>	<p>способи і засоби гасіння лісових пожеж; речовини для гасіння лісових пожеж; особливості побудови та структуру пожежної команди; основні тактичні прийоми гасіння лісових пожеж; особливості виникнення небезпечних ситуацій під час гасіння лісових пожеж; шляхи евакуації і зони безпеки та основні правила поведінки під час пожежі; особливості використання засобів індивідуального захисту та особистого спорядження; основні підручні засоби, які можна застосовувати для гасіння лісових пожеж; способи, технологію застосування підручних засобів гасіння; призначення, будову та принцип роботи, правила користування лісовими ранцевими вогнегасниками та пожежними</p>	<p>користуватися підручними засобами гасіння лісових пожеж; користуватися лісовими ранцевими вогнегасниками; користуватись пожежними мотопомпами та автоцистернами; прокладати рукавні лінії для подачі води</p>

		мотопомпами	
	ПК 3 Здатність проводити масово-роз'яснювальну роботу спрямовану на бережне ставлення до лісу	законодавчі та нормативні документи з охорони лісу та навколишнього середовища	проводити роз'яснювальну роботу з населенням з охорони навколишнього середовища
РН 3 Здійснювати охорону лісів від шкідників та хвороб лісу	ПК 1 Здатність виявляти ознаки появи, поширення шкідників і хвороб лісу, повідомляти посадові особи вищого рівня	основні шкідники лісових культур та масивів, їх біологічні особливості, характер пошкодження дерев, небезпечність для лісових насаджень; методи боротьби з шкідниками (хімічні, біологічні, лісогосподарські, фізико-механічні та ін.); загальні відомості про хвороби лісу та їх класифікацію; основні хвороби лісових культур та масивів, їх зовнішні прояви, способи розповсюдження; методи боротьби з хворобами; ознаки появи і поширення шкідників та хвороб лісу; порядок повідомлення (сигналізація) посадової особи вищого рівня	виявляти появу шкідників або їх розповсюдження; виявляти ділянки лісу, та окремі дерева, які мають хвороби; повідомити посадову особу вищого рівня про появу шкідників, їх масове розповсюдження або про зараження ділянок лісу хворобами.
	ПК 2 Здатність використовувати пестициди для знищення шкідливих організмів	класифікацію, хімічні та біологічні властивості пестицидів; правила застосування та правила зберігання пестицидів; призначення, будову принцип дії та правила користування ранцевими обприскувачами; правила безпеки праці при роботі з пестицидами	користуватися обприскувачами; правильно користуватися індивідуальними засобами захисту

	ПК 3 Здатність використовувати пастки різних конструкцій та інших засобів боротьби зі шкідниками лісу	види пасток, їх призначення; конструктивні особливості та принцип дії; особливості застосування пасток різних конструкцій	використовувати пастки різних конструкцій; правильно вибрати місце розташування пастки різних конструкцій
РН 4 Здійснювати охорону лісів від лісопорушень	ПК 1 Здатність виявляти та обліковувати самовільну вирубку лісу та інші лісопорушення	ознаки самовільних вирубок та інших лісопорушень; перелік необхідних документів на проведення рубок лісу, правила їх оформлення; таксація самовільних вирубок; порядок обліку самовільних вирубок лісу, самовільного сінокосіння, випасання худоби в лісах та інших лісопорушень	перевіряти в установленому порядку наявність документів на вирубку лісу та правильність їх оформлення; виявляти самовільні вирубки лісу та інші лісопорушення на закріпленому обході; повідомляти про виявленні самовільні вирубки посадовим особам
	КК 2 Математична компетентність	правила математичних обчислень у професійній діяльності	застосовувати математичні розрахунки у професійній діяльності
	ПК 2 Здатність визначати відповідальність за збитки нанесені лісовому господарству лісопорушниками	види лісопорушень; види відповідальності за збиток нанесений лісовому господарству	визначати відповідальність за характером та обсягом збитку нанесеного лісовому господарству лісопорушниками
	ПК 3 Здатність затримувати в установленому порядку осіб, винних у лісопорушеннях, порушеннях правил полювання та супроводжувати до лісництва	порядок затримання та огляду речей правопорушників; вилучення у правопорушників лісової і мисливської продукції, знарядь порушень; законодавчі акти з правил полювання	брати участь у затриманні правопорушників в установленому порядку супроводити до лісництва; брати участь у проведенні в установленому порядку огляду речей та вилучення лісової та мисливської продукції
	ПК 4 Здатність проводити огляд документів на лісову та мисливську	порядок огляду документів; перелік документів; правила оформлення документів на лісову та мисливську продукцію	перевірити наявність та правильність оформлення документів

	продукцію		
	ПК 5 Участь у складанні актів лісопорушень і порушень правил полювання	порядок заповнення актів правопорушення	брати участь в оформленні акту правопорушення лісового законодавства
РН 5 Допомагати майстру лісу в організації і проведенні лісокультурних робіт	ПК 1 Здатність визначати насіння на схожість	умови проростання насіння; фази проростання насіння; правила відбору середніх зразків насіння	визначати стиглість насіння; відбирати зразки насіння для визначення на схожість
	ПК 2 Здатність визначати норми висіву насіння та глибину загортання насіння	способи розмноження дерев і чагарників; життєздатність насіння; морфологію насіння; будову та морфологічні ознаки ґрунту; технологію розрахунку норми висіву насіння	визначати норми висіву насіння; визначати глибину загортання насіння; визначати види ґрунтів
	ПК 3 Здатність брати участь в організації посіву насіння	способи підготовки насіння до сівби; способи, види і схеми сівби насіння; строки сівби; правила і способи обробітку ґрунту; конструкцію та принципи дії засобів малої механізації для посіву насіння; конструкцію та принцип дії тракторних причіпних і начіпних знарядь для обробітку ґрунту	готувати насіння до сівби; проводити сівбу насіння по схемі; готувати ґрунт під посів; працювати з ручним та механічним знаряддям для обробітку ґрунту
	ПК 4 Здатність визначати способи створення лісових культур, визначення схеми змішення деревних порід	технологію вирощування лісових культур; види садивного матеріалу; способи садіння лісових культур; правила садіння лісових культур; конструкцію і принцип дії тракторних сівалок і саджалок; родючість ґрунту; системи основного обробітку ґрунту, що	проводити посадку лісових культур за схемою; проводити посадку лісу (під меч Колесова, клиновидну лопату, за допомогою бурава Розанова, звичайну лопату); готувати сіянці і саджанці до посадки; читати схему посадки лісових культур

		застосовуються при створенні лісових культур; лісівниче значення головних, супутніх порід; правила змішування деревних порід	
	ПК 5 Здатність брати участь в організації та роботах із закладки лісових розсадників	типи розсадників та їх спеціалізація; структура лісових розсадників; властивості ґрунтів; види обробітку ґрунту в лісових розсадниках; види добрив та їх характеристика; способи внесенням добрив; норма внесення добрив; роль і значення сівозмін; агротехніку вирощування сіянців у відкритому і закритому ґрунті; способи, види і схеми сівби в лісових розсадниках; методи інвентаризації садивного матеріалу; механізми та пристрої для викопування садивного матеріалу; безпеку праці на роботах у лісових розсадниках; стандарти на посадковий матеріал; лісотехнічні вимоги по догляду за лісовими культурами	створювати тимчасовий лісовий розсадник; користуватись інструментом для садіння та викопування посадкового матеріалу; вносити добрива за заданою нормою; проводити притінення посадкового матеріалу в розсаднику; проводити інвентаризацію в лісових розсадниках (порядок підрахунку); уміти сортувати посадковий матеріал; проводити обкошування міжрядь лісових культур
	ПК 6 Здатність брати участь в організації догляду за лісовими культурами	способи догляду за лісовими культурами; конструкцію і принцип дії тракторних причіпних і начіпних знарядь з догляду за лісовими культурами; гербіциди, що використовують для боротьби з бур'янами; правила приготування сумішей і розчинів з	обробляти ґрунти; готувати розчини і суміші з отрутохімікатами; дотримуватись безпечних правил поведінки при роботі на лісокультурних роботах

		отрутохімікатами та поведження з ними; охорону праці на лісокультурних роботах	
	ПК 7 Здатність проводити щеплення основних лісоутворюючих порід	терміни щеплення; вимоги до прищеп і підщеп; способи щеплення; догляд за щепленими рослинами; охорону праці при щепленні основних лісоутворюючих порід	проводити щеплення та садіння лісових, плодово-ягідних та декоративних культур; проводити догляд за щепленими рослинами
РН 6 Допомагати майстру лісу в організації і проведенні лісогосподарських робіт	ПК 1 Здатність вимірювати діаметр та висоту дерев, їх категорії придатності	правила вимірювання товщини і висоти дерева, що росте; прилади для вимірювання товщини і висоти дерева; основні деревні породи, їх характеристика; одиниці вимірювання товщини і висоти дерева; категорії технічної придатності дерев	виміряти товщину і висоту дерев; визначати категорію технічної придатності дерев; користуватися приладами для вимірювання діаметра і висоти; визначати види дерев; визначати категорію технічної придатності дерев
	ПК 2 Здатність проводити обмір та облік сортиментів круглого лісу	основні види лісових матеріалів; правила сортування круглих лісоматеріалів; правила обміру й обліку сортиментів круглого лісу; ознаки, що враховують під час сортування лісоматеріалів; методи вимірювання довжини і діаметра круглих лісоматеріалів; коефіцієнти повнодревесності; державні стандарти	визначати клас придатності заготовленої лісової продукції; проводити переведення складових кубометрів у щільні кубометри і павпаки; проводити таксацію заготовлених лісоматеріалів; проводити обмір готової лісової продукції; проводити сортування лісоматеріалів; користуватися державними стандартами
	ПК 3 Здатність визначати клас якості деревини	стандарти якості деревини; характеристики класів якості деревини; вади деревини	визначати клас якості деревини
	ПК 4 Здатність проводити приймання,	процес маркування готової лісопродукції; засоби маркування готової лісопродукції;	здійснювати маркування готової лісової продукції; проводити приймання та

	збереження та відпуск лісопродукції	принцип дії кишенькового персонального комп'ютера (КПК); програмне забезпечення; породний поділ для ділової деревини і для дров; держані стандарти	відпуск лісової продукції; складати акт відпуску готової лісової продукції; користуватися КПК; користуватися державними стандартами
	ПК 5 Здатність виконувати відвід насаджень у рубку	правила відведення лісосік; поділ лісу на квартали і таксаційні відділи; правила переліку дерев на лісосіках, що відводяться під суцільні рубки; особливості переліку дерев на лісосіках; вибіркових рубок; використання бусолі та землемірної стрічки при відведенні лісосік; правила відмежування лісосік; поняття про масштаби, лісові плани та карти, їх зміст; умовні знаки; показники орієнтування на місцевості; картографічні матеріали, які використовуються в лісовому господарстві таксаційні показники насаджень; категорії технічної гідності дерев	визначати межі виділів і кварталів вимірювання ліній землемірною стрічкою; закладати пробні площі під освітлення та прочистку; користуватися планшетом
РН 7 Проводити заготівлю лісового насіння	ПК 1 Здатність виконувати збір та заготівлю лісонасінневої сировини	морфологічні ознаки стиглості насіння; термін та час збирання насіння; способи збору; пристрої для заготівлі лісонасінневої сировини з ростучих дерев; охорона праці при зборі лісового насіння	збирати, переробляти та зберігати лісове насіння; користуватись пристроями для заготівлі насіння; оцінювати якість лісонасінневої сировини; визначати терміни збору лісонасінневої сировини
	ПК 2 Здатність переробляти та зберігати	процес обезкрилювання та очистки насіння; способи зберігання; умови збереження	переробляти та зберігати насіння

	лісонасінневу сировину	життєздатності насіння; вимоги до приміщень, придатних для зберігання насіння; охорона праці при переробці лісового насіння	
	ПК 3 Здатність виконувати пакування та транспортування лісонасінневої сировини	процес пакування і транспортування насіння; вимоги до тари, придатної для зберігання насіння	пакувати насіння для транспортування
РН 8. Проводити роботи побічного користування лісом	ПК 1 Здатність виконувати заготівлю та переробку лікарської сировини	види лікарських рослин, їх характеристику та значення; терміни збирання; найкращий час для збору лікарської сировини; рослини, занесені до Червоної книги України; правильне сушіння рослин	визначати термін збору лікарських рослин; заготовлювати лікарські рослини; сушити лікарські рослини
	КК 5 Підприємницька компетентність	поняття «ринкова економіка» та принципи, на яких вона базується; організаційно-правові форми підприємництва в Україні; положення основних документів, що регламентують підприємницьку діяльність; поняття «Бізнес-план»; основні поняття про господарський облік; види та порядок ціноутворення; види заробітної плати; види стимулювання праці персоналу підприємств; порядок ведення обліково-фінансової документації підприємства; порядок проведення інвентаризації; порядок ліквідації підприємства;	користуватися нормативно-правовими актами щодо підприємницької діяльності; розробляти бізнес-плани

		полюття «конкуренція», її види та прояви; основні фактори впливу держави на економічні процеси (податки, пільги, дотації)	
	ПК 2 Здатність проводити підсочку дерев	технологію добування березового соку; вплив екологічних факторів на соковиділення та сокопродуктивність; підготовчі, виробничі та заключні роботи при добуванні соку; способи підсочки дерев хвойних та листяних порід; властивості деревини; методи і способи підсочки сосни	проводити збір березового соку; визначати межі ділянки для заготівлі березового соку та підсочки сосни
	ПК 3 Здатність проводити заготівлю грибів та ягід	основні правила збору грибів та ягід; види грибів та ягід; токсичні речовини, що вбирають гриби; харчове значення та лікувальні властивості грибів та ягід	визначати види грибів; проводити приймання заготовленої сировини

III. Орієнтовний перелік основних засобів навчання Професійна кваліфікація: лісник

№ з/п	Найменування	Кількість на групу 15 осіб		Примітка
		Для індивід. користування	Для груп. користування	
I	Обладнання			
1	Бензомоторна пила		5	
2	Електропила		2	
II	Інструмент			
1	Сокира	30		
2	Набір ключів	15		
3	Лопата	15		
4	Граблі	15		
5	Сапи	15		
6	Відра	15		

№ з/п	Найменування	Кількість на групу 15 осіб		Примітка
		Для індивід. користування	Для груп. користування	
7	Молоток для маркування	30		
8	Чіпи для маркування	30		
III	Прилади і пристрої			
1	Електронний висотомір		3	
2	Буссоль		3	
3	Мірна вилка		15	
4	Мірна стрічка		10	
5	Призма Анучина		3	
6	Повнотомір Біттерліха		3	
7	Маятниковий висотомір		3	
8	Прирістні буравчики		3	
9	Мікроскоп	15		
10	Комп'ютери		15	
11	Кишеньковий персональний комп'ютер (КПК)		15	
12	Мобільний термопринтер		15	
IV	Навчальна та технічна література			
1	Навчальні посібники	15		
2	Каталоги		Комплект	
3	Державні галузеві стандарти		Комплект	